

[Niels Ravn.]

lovændring; men vi har dog alligevel fået den, så efter min opfattelse må der dog være en vis uoverensstemmelse mellem den højtærede minister og jordlovsudvalget.

Den højtærede minister var også inde på forrentningsprocenterne og sagde, at vi ikke kan dømme ud fra et enkelt år. Nej, det er rigtigt, højtærede minister, og vi kan godt for min skyld tage nogle flere år med. Jeg har tallene for nogle år tilbage. Vi har 1956-57. Da var den i husmandsbruget 2,5, i bondebruget 4,8. Vi kan gå videre til 1957-58. Da var den for husmandsbruget 1,6 og for bondebruget 4,6. 1958-59 var den for husmandsbruget 3,1 og for bondebruget 5,4, og som nævnt var den i år for husmandsbrugs vedkommende 1,0 og for bondebrugs vedkommende 4,0. Det gælder altså ikke bare for et enkelt år; her er en klar og tydelig tendens, som det vistnok er svært at bortforklare, og jeg tror også, at den højtærede minister, når de nye vurderinger efterhånden bliver tilgængelige for offentligheden, vil erfare, at vurderingsmændene har vurderet de mindre brug derhen, at der ikke er videre basis for forhøjelse af værdierne, medens man for de store brugs vedkommende vil se en meget kraftig forhøjelse af vurderingssummen.

Den højtærede minister henviste de ting, vi her diskuterer, til behandling i den store landbokommission. Det er ikke noget nyt. I de år, vi havde den lille kommission, der kun havde relation til de ting, vi drøfter i dag, fik vi gang på gang at vide, at vi skulle vente på denne kommission, men da den blev færdig, viste det sig, at den kun havde villet beskæftige sig med de ting, der havde direkte relation til lånenes løbetid, afdragstid og forrentning, men de principielle ting om strukturen lagde man fra sig. Nu skal vi så på ny have henvisning til en kommission, hvis resultat vi ikke kender. Vi ved kun, at dermed fortsættes en udvikling, som efter vor opfattelse er i

strid med landbrugets tarv. Må jeg slutte med at sige til den højtærede minister: det er ikke en kommissionsbetænkning, dansk landbrug har behov for i dag; det er handling.

Axel Sørensen: Jeg har kun en enkelt bemærkning til det ærede medlem hr. Niels Ravn, der mente, at jeg ville industrialisere husmandsbruget, fordi jeg i mit første indlæg udtalte, at de mange brug, som vi opretter i dag, måske er for små. Der sidder nogle mennesker, der uddannelsesmæssigt ikke lader noget tilbage at ønske med hensyn til dygtighed; de mangler kun jorden; og da er spørgsmålet, sagde jeg, om man skulle give dem lån til lidt bedre bygninger, fordi de har for lidt plads til at producere på, således at de kunne deltage i den produktion, som man har taget op i de store brug. Tænk på de mange hestestalde, der er erstattet af grisesotalde. Man har i det store landbrug taget sin store part af den øgede landbrugsproduktion, der har fundet sted i de senere år, uden at husmandsbruget måske er kommet tilstrækkelig med, fordi det har haft for lidt plads til at producere på.

Når man omtaler det økonomiske resultat i husmandsbruget, må jeg også føje til, at familiens arbejdsvederlag her er langt større afsat i regnskabet end for den store bedrift, naturligvis fordi dens indflydelse er langt større i den lille bedrift. Tager man det i betragtning sammen med forrentningsprocenten, kommer vi op på omkring 10 pct. som forrentning af den indskudte kapital.

O. Mathiasen: Jeg vil bare sige, at jeg er ganske enig med den højtærede landbrugsminister i, at der ikke ved behandlingen af dette lovforslag er nogen særlig anledning til at komme ind på en hel masse store problemer, der angår landbrugets stilling i dag og i fremtiden, og det var heller ikke det, jeg tilsigtede med mine bemærkninger. Jeg er ganske tilfreds med den højtærede landbrugsministers bemærk-